

der overhovedet paa ved „militær-politiske“ Spørgsmaal? Ja, jeg ved, at f. Eks. mellem den Generalstab, for hvilken General Ludendorff stod i Spidsen, og de øverste tyske Myndigheder førtes baade i Krigstid og i Fredstid før de store Verdensbegivenheder saadanne Drøftelser, og vi ved alle, at i de store Magter, som fører en storstilet Verdenspolitik, foregaar en saadan Drøftelse, og der øves ved mange Lejligheder fra militær Side stor Indflydelse paa de politiske Beslutninger. Men hvilke Spørgsmaal kan der her være Tale om? Hvad er det overhovedet, den højtærede Forsvarsminister tænker paa ved disse Bestemmelser, naar han siger, at her skal drøftes militær-politiske Spørgsmaal? Hvilken Art af politiske Spørgsmaal, indre og ydre, er der, overfor hvilke de militære Myndigheder er berettigede til at øve Indflydelse, og hvor der er Brug for denne militære Indflydelse?

Endelig ved jeg ikke rigtig, hvad Meningen er med Ordene „eventuelle Beslutninger“. Hvorledes kan et saadant Raad overhovedet træffe Beslutninger? Og hvis det slet ingen Beslutninger kan tage, hvilken Mening er der saa i en kongelig Anordning at indføje Sætninger om, at dette er en af Raadets Opgaver, og derfor skal der tages Protokol derover?

Det vilde glæde mig, om den højtærede Minister under den fortsatte Debat vilde finde Lejlighed til at give en virkelig Redegørelse for de højest ejendommelige Bestemmelser, som her er truffet, og jeg beklager i hvert Fald, at den højtærede Minister og hans Kolleger har fundet det rigtigt at træffe Beslutninger af denne Karakter uden nogen som helst Raadforsel med Rigsdagen. Sagen har ikke paa noget Tidspunkt været drøftet her, har ikke været berørt under de langvarige forberedende Forhandlinger i Militærkommissionen, ikke i noget af Udvalgene, som forberedte den nye Militærordning. Hele Tanken om et saadant Sammenspil mellem militær og civil Indflydelse i et Timandsraad med 6 militære og 4 civile har overhovedet ikke været ført frem tidligere, og hvis den havde været drøftet, før den fik kongelig Anordnings Form, tror jeg ikke, der er megen Sandsynlighed for, at den vilde være kommet til at staa i disse Paragraffer.

Endelig har jeg nogle Ord at sige om den Belysning, som det sidste Par Aars Retsforhandlinger og Generalforsamlingsforhandlinger i en Række store Selskaber har givet af den moderne Storbedrifts Virkemaade og Følgerne deraf. Jeg beklager meget, at disse Oplysninger i dette Øjeblik

kun foreligger i en ufuldstændig og brudstykkemæssig Form. Da man i Fjor nedsatte Bankkommissionen, tror jeg, man fra alle Sider havde ventet, at en samlet Redegørelse fra denne Kommission hurtigt vilde være kommet til at foreligge for Rigsdagen og for Befolkningen. Der er i Stedet sket dette, at Sider af Spørgsmaalet, meget betydningsfulde Sider af det formodentlig, er taget ud til en retslig Forhandling, og gennem Retsreferaterne er der kommet Tilknytningspunkter for en omfattende Diskussion overalt i Landet af denne Sag. Andre Dele af Bankkommissionens Beretning er paa uregelmæssig Vis kastet ud i den offentlige Diskussion og har givet Anledning til adskilligt Røre, men den samlede Skildring, der giver en virkelig sammenhængende Belysning af, hvad det er, der er foregaaet i disse Aar, foreligger ikke.

Jeg vilde sætte megen Pris paa, om den høje Regering vilde sætte al sin Indflydelse ind paa at fremskynde den. Jeg vil tillige udtale det Ønske, at Redegørelsen, naar den kommer til at foreligge, faar en overmaade fuldstændig Karakter, saaledes at det vil være ganske umuligt at hævde, at noget som helst er udeladt, som burde være taget med. Jeg haaber, at Bankkommissionens Beretning paa det Tidspunkt maa bringe fuld Klarhed over det Spørgsmaal, som jeg havde Lejlighed til en Gang i Fjor at rette til den højtærede Udenrigsminister her i Salen, og som den Gang kun fandt en lidet fyldestgørende Besvarelse, men som forhaabentlig vil blive besvaret fyldigt og indgaaende gennem Bankkommissionens Betænkning. Jeg haaber ogsaa, at Bankkommissionens Betænkning vil give fuld Oplysning om de omstridte Forhold vedrørende Landmandsbankens Rekonstruktion, om den højtærede Statsministers Deltagelse heri, om hans Forhold til den højtærede Justitsminister ved den Lejlighed og tillige om den beklagelige Maade, hvorpaa Landets Hovedbank, Nationalbanken, har virket ved hele sit Forhold til Landmandsbanken og det dertil knyttede Sammenbrud.

Naar jeg fremfører dette Ønske, er det, fordi jeg føler mig overbevist om, at saa længe der ikke er fuld Klarhed over dette Forhold, vil denne Affære blive liggende og forgifte Danmarks økonomiske og offentlige Liv i et Omfang, som man maaske ikke gør sig fuld Klarhed over endnu. Det er mit Indtryk, at de Følelser, der ude i Befolkningen er fremkaldt ved de Begivenheder, som her er Tale om, er langt dyberegaaende, breder sig langt mere ud i Folket og afsætter meget mere Bitterhed,